

נושאיין על האנוסה פרק אחד עשר יבמות צמ.

עין משפט
גזר מצוה

יש א מיי פ"ח מהל
יבום היד טושיע
אהי"ע קפו טע"ה
ב ב מיי שם הל' ה
טושיע שם טע"ו

תו"ם חד מקמאוי

ת"ד יש מוכר את אביו
להגבות [אמן] כתובתה
כיצד ישראל שלקח [עבד]
ושפחה מן השוק ולהן
בן ושחרו השפחה ונשאה
ועמד וכתב כל נכסיו
לבנה נמצא זה מוכר
אביו לגבות כתובתה.
ובולה ר"מ היא והא
קמ"ל מטלטלין משתעבדי
לכתובה איבעית אימא הא
לכותבין דמקרקעי
דמי. הא מתי"ן דלא
כהלכתא היא דקמ"ל
הלכה (ה) אין גובין מן
העבדים. מיהו מברי"א מינה
דמתנת ש"מ בטלטלין
כירושי שויה רבנן ובי"ח
גובה מהן לפי תקנת
הגאונים שתקנו לגבות
לב"ח מטלטלין דיתמי
ולא (ט) במתנת ש"מ
ד"ן מתנת ברי"א לו
שלא יתא ב"ח גובה
ממנה דקמ"ל עשה שורו
אפותיקי ומכורו אין ב"ח
גובה הימנו. הוא ודאי
(גובה) [כתב] כל נכסיו
לבנה ודאי מתנת ש"מ
הוא דאי יתיא מתנת ברי"א
ל"מ דאמר מטלטלין
משתעבדי לכתובה היכי
גיבין כתובה ממטלטלין
לבתר ידיתיהון [במתנה]
דהא אפי' באפותיקי קמ"ל
(ד) עשה שורו אפותיקי
אין בעל חוב יוכל
לגבות הימנו אלא לאו
ש"מ מתנת ש"מ היא
ורש"י דכירושה שויה
רבנן למיגבה מינה לב"ח
וכשעשה לה אפותיקי
נמי לא מצית מוקמת
לה דא"כ אפי' לרבנן
נמי דאמי מטלטלין לא
משתעבדי לכתובה מוכר
את אביו לגבות כתובתה.
ואיצא דחרוקי לר"מ
דאמר מטלטלין משתעבדי
לכתובה אפי' מיתמי
לכתיבתא ב"פ האשה שנפלו
לה נכסים הני נמי
משתעבדי מן הלקוחות:

(א) כן איתא בבב"ב (קמח) דר"י
סבר דלאן גובין מן העבדים.
(ב) כ"ל ולא הוה תמנת ברי"א
לחס דמי תמנת ברי"א לא
היה ב"ח גובה ממנה וכו'.
(ג) כ"ע דהא האל עבדי מתי
ועבד את מהי אפותיקי
ומנוחלי סו' וכו' רבתי עלמו
במקון דלא מצית ללוקמי
עשה לה אפותיקי דל"כ
אפילו לגבינן נמי.

כתב בל נכסיו לבנה ב'. בצמון מוקי לה כר"מ דלאמר מטלטלי
משתעבדי לכתובה מימיה לר"מ דבכל דוכתא משמע דבמיניה
פליגי בהאומר בקדושין (דף סה:) גבי שנים שבאו ממדינת הים
ותצילה עמהן כו' דקאמר אשה גזבה כתובתה מן החצילה ומוקי לה
כר"מ וכן בגדרים (דף סה:) גבי אפילו

אתה מוכר שער ראשך חייב אתה
ליתן לה כתובה שמע מינה מטלטלי
משתעבדי לכתובה והא עיקר פלוגמיהו
בהאשה שנפלו (כתובות ד' פ: ושם)
גבי הניח אחיו מעות כו' דפליגי התם
ר"מ ורבנן אי משתעבדי לכתובה או
לא משמע דיתמי פליגי אבל מיניה
מודו רבנן דמשתעבדי כמו בצנעל
חוב דאפילו מגלימא דעל כתפיה
ואר"ת דיבס צמקוס אחיו קאי והו
כמיניה אבל מיתמי אפילו רבי מאיר
מודה דלא משתעבדי וכן נראה
לר"י דאי לר"מ מיתמי נמי אית ליה
דמשתעבדי א"כ סברת ר"מ הפוכה
מדרכין דלרבנן כתובה גרועה מצ"ח
דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה אפי'
מיניה וצ"ח אפי' מגלימא דעל
כתפיה ולר"מ עדיפא דאפילו מטלטלי
דיתמי משתעבדי לה ולצ"ח לא
משתעבדי אלא ודאי לכ"ע מטלטלי
דיתמי לא משתעבדי לכתובה ומינה
קשה דהכא משמע דמטלטלי דמתנה
משתעבדי לר"מ ומתנה אלימא מיתמי
דשטרא שאין צו אחריות לא גבי
מקבל מתנה דמשתעבדי צ"ק דצ"ח
(דף יב:) נתן מלא שטר שאין צו
אחריות נכסים יחזיר ולא חיישינן
שמה יעשה קניניא על מקבל מתנה
ואילו מיתמי אפי' מלוה על פה קמ"ל
(ב"ב דף קעו.) דגבי ואר"י דהכא
במתנת ש"מ איירי דגרועה כגון
ירושא אבל ממתנת צריא לא גביא
וכן משמע שיש נוחלין דקאמר מה
ירושא דלוריתא אלמנתו טונית
מנכסיו מתנת ש"מ דרבנן לא כ"ש
ולפי מה שתקנו דגזבה אשה לכתובה
ממטלטלי דיתמי כ"ש דגביא ממטלטלי
דמתנת ש"מ אבל ממתנת צריא
דעדיפא לא תקינו שגגה:
בב"ב ר' מאיר היא דאמר מטלטלי
משתעבדי לכתובה. אע"ג

דבכל דוכתא אמרינן הוקשו עבדים
לקרקעות הכא יש למושכס ממטלטלי
דלא סמכה דעתה עליוייהו לפי
שמתיים וצורחים וללישנא דחשיב לכו'
מקרקעי סבר דסמכה דעתה עליוייהו
כמו קרקעות:

ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו.
אמר"י בירושלמי זאת אומרת
מותר לאדם לישא אשת בן אחיו פי'
אע"פ שיכול לצא לידי ביטול מצאת

יש חולץ לאחותו מספק. אע"פ שהיא ממש עשרה נשים הפוטרות
צרותיהן וכן לבתו ואמנו: אמו ואשה אחרת. שילדו שני זכרים במחצא
והוא א' מהן ולהן שני זכרים ודאין כגון רחל אשת יעקב שהיה לה
יוסף ממנו ותנה אשת ראוונ שהיה לה חזרון ממנו וחזרו וילדו שני

זכרים במחצא ומתו יעקב וראוונ
וצא יוסף בנה של רחל ונשא חנה
אמו של חזרון וחזרון נשא את רחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק

במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק

ה"ג לאחותו מספק. ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק

ה"ג לאחותו מספק. ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק

ה"ג לאחותו מספק. ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק

ה"ג לאחותו מספק. ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק
במדבר כ"ו. יוסף ורחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
המעריבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון ותנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחותו מספק

קונין זה מזה: שחרר אם השפחה. והרי היא ישראלית וצא עליה
העבד הולד ממזר: ולהם בן. ולא קנה את הבן: וכעס לו כל
נכסיו. ומת והרי אמו מובעת כתובתה מן הנכסים: כולה ר"מ היא.
וא משתתא בברייתא דיש מוכר ר"מ נמי אמרה וסיפא דקמיתתא היא
ומש"ה קמי עבד משתעבד לכתובה דר"מ סבר מטלטלים משתעבדי לכתובה צמ' כתובות צפ' האשה שנפלו (ד' פ:) דקמתי הניח התלושים
מן הקרקע כו': **בב"ב** לגבי הלה. לאשת בן הכלה ודאי: אחד. מן התערבות חולץ תמלה ואח"כ מייבס השני ממז"א אם יצמנו היא הרי
טוב ואם אשת בן אחיו היא הרי חלץ לה יצמה ומומרת לו: אולנין בסרומה. אחד כהן ואחד עבד כהן: חולקין חלק אחד. מפרש בגמ' (נ"ב):

יצמין אם ימות ותפול לפני (ה) האחין אפי"ה מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צבצא על יצמתו (לעיל סב:) והנושא בת אחותו
דוקא בת אחותו אבל בת אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מצות יצמין:
ואין
יצמין אם ימות ותפול לפני (ה) האחין אפי"ה מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צבצא על יצמתו (לעיל סב:) והנושא בת אחותו
דוקא בת אחותו אבל בת אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מצות יצמין:
ואין
יצמין אם ימות ותפול לפני (ה) האחין אפי"ה מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צבצא על יצמתו (לעיל סב:) והנושא בת אחותו
דוקא בת אחותו אבל בת אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מצות יצמין:
ואין

(א) [מוספתא פ"ב],
(ב) [מוספתא קדושין פ"ה
ע"ש] א [לעיל טו: מה.
קדושין פ"ה], (ד) [מוספתא
קדושין פ"ה], (ה) [כתובות
פ"א: קדושין סה:]; (ו) [גיטין
ל"ג. כ"ק יב. כ"ב סה. קג.].
(ז) גיטין מז: [תמורה ט.],
(ח) [תורה כה.]; (ט) כ"ל
אחיו. (י) [וע' היטב מוס'
לעיל סג: ד"ה והטעם].

גליון הש"ס
תו"ם ד"ה מני בוכי. הלא
מכבה דעתה וכו'. וכ"כ
הרשב"ם כ"ב ד' קמח ע"א
ד"ה וכו':

מוסף רש"י
ומטלטלי משתעבדי
לכתובה. ור"מ היא
דלאמר נמספת כתובות
בהאשה שנפלו לה נכסים
(פ:) גבי שומרת יבס
שכמוצתה על נכסי צלה
הראשון הניח אחיו מעות
ליקח בהם קרקע והיא
אולת פירות, אלמא מותר
משתעבדי לכתובה [קדושין
סח.] בהנח שנתעבד
ולדה בולד שפחתה.
ואין ידוע אי זה כהן ואי זה
העבד [תמורה ט.]. הרי
אלו אובדקין בתרומה.
שהיה ממה נפשך דמד
כהן ומד עבד כהן [גיטין
מב.]